

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.594/2017/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes: I. rendű

A felperes képviselője: Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd

Az alperes: I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az I-II. alperesek képviselője: Dr. Perédi Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I-II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Debreceni
Ítéltábla Pf.I.20.232/2017/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Miskolci Törvényszék
13.P.22.759/2015/23. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálattal érintett rendelkezését a perköltségre is kiterjedően megváltoztatja és a keresetet e körben is elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül 86.100 (nyolcvanhatezer-száz) forint első- és másodfokú eljárási költséget, valamint 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. január 21-én a felperes és a III. rendű alperes mint adósok az I. rendű és a II. rendű alperesekkel mint hitelezőkkel svájci frank alapú kölcsönszerződést kötöttek, amit közjegyzői okiratba foglaltak. A szerződés III. pontja - többek között - azt rögzítette: „A szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratban foglalt kölcsönszerződés alapján az adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön és járuléktartozás tekintetében,

annak közokirati tanúsításaként, az adósoknak a hitelezőknél vezetett számlái és a hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján közzétett közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el. Az adósok és zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az adós terhére fennálló kölcsön és járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a hitelezők felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa".

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében - egyebek mellett - a perbeli szerződés III. pontja fent idézett rendelkezései tisztességtelenségének megállapítását kérte a fogyasztóval kötött szerződésekben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdésének b) és j) pontja alapján.
- [3] Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, a III. rendű alperes érdemi nyilatkozatot nem tett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a perbeli szerződés III. pontja hivatkozott rendelkezése tisztességtelenségét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megítélése szerint a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses rendelkezés alapján a közjegyző - kizárólag az I. rendű és a II. rendű alperesek nyilvántartásai alapján - tanúsítványt állíthat ki az adósokkal szemben, megfordítva ezáltal a fogyasztók terhére a bizonyítási kötelezettséget.
- [5] Az I. rendű és a II. rendű alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a vitatott szerződéses rendelkezés azzal a következménnyel jár, hogy az I. rendű és a II. rendű alperesek a szerződésből eredő követelésük fennállását és összegét a maguk által egyoldalúan, a fogyasztó közreműködése nélkül elkészített nyilvántartás adataival igazolhatják. Ilyen kikötés hiányában az egyik fél által egyoldalúan a másik fél közreműködése nélkül elkészített nyilvántartás nem rendelkezne nagyobb bizonyító erővel, mint a fél saját nyilatkozata. Ezért a keresettel érintett szerződéses rendelkezés megkönnyíti a fogyasztóval szemben igényérvényesítést, megnehezítve egyúttal a fogyasztó jogait tartozása összegének vitatása során, így a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen.
- [6] A másodfokú bíróság szerint a vitatott szerződéses rendelkezés arra kényszeríti a felperest, hogy a hitelező nyilvántartásának mindenkor tartalmát annak ismerete nélkül, előzetesen fogadja el, felhatalmazva ezzel az I. rendű és II. rendű alpereseket arra, hogy a felperes teljesítésének szerződésszerűségét eldönthessék.

Mindezek alapján ez a szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján is tisztességtelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] Az I. rendű és a II. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes kereseti kérelmét elutasító határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontja alapjába ütköző módon jogszabálysértő: az nem fordítja meg a felperes mint fogyasztó hátrányára a bizonyítási kötelezettséget és nem jogosítja fel a hitelezőket a felperes szerződésszerű teljesítésének kizárólagos megállapítására.
- [8] A felperes felülvizsgálati ellenkérmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [10] A Kúria az EBH2018.G1. számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályn alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.
- [11] A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját

is sérti. A Kúria úgy ítélte, hogy ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés.

- [12] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I-II. rendű alpereseket a fogyasztó - nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját - teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének mind a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I-II. rendű alpereseket a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I-II. rendű alperesekkel szerződő fél - a felperesek - kötelmi jogát arra, hogy az alperesek szolgáltatásának megfelelőségét megítéljék és minősítsék [rPtk. 283. §], ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperesek tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem [Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.].
- [13] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pont egyes bekezdései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.
- [14] A Kúria a kifejtettek értelmében a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a kölcsönszerződés III. pontja tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetet is elutasította.

Záró rész

- [15] A Kúria döntése alapján mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire - az I-II. rendű alpereseknek az első, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.
- [16] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2018. május 8.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró